

ΕΚΘΕΣΗ
Study Tour (Περιοδεία Μελέτης/Γύρος Σπουδής) στο Βερολίνο
και τα περιχώρα του
13-19 Σεπτεμβρίου 2009

Έλλη Δρούλια
Βιβλιοθήκη της Βουλής
e.droulia@parliament.gr

Το ταξίδι που οργανώθηκε και χρηματοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από το Goethe Institut ήταν μια πρωτότυπη ιδέα προσέγγισης και ενημέρωσης με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά την αμεσότητα και τη ζωντανή εμπειρία. Με την προσωπική επαφή απόμων, λειτουργιών και γενικότερα σύγχρονων καταστάσεων αποκτήθηκε μια σαφής αντίληψη και ξεκάθαρη εικόνα γύρω από την αρχιτεκτονική και τη χρήση κτηρίων και χώρων βιβλιοθηκών της Γερμανίας και ειδικότερα του Βερολίνου και των περιχώρων του.

Ο Γύρος Σπουδής ήταν σχεδιασμένος έτσι ώστε να περιλαμβάνει ποικιλία. Η ποικιλία αφορούσε τόσο το εύρος των βιβλιοθηκών που επισκεφθήκαμε (κρατική/εθνική, δημόσιες, ακαδημαϊκές, νέων, και την Κοινοβουλευτική) όσο και τη σύνθεση της ελληνικής ομάδας που συμμετείχε. Τα μέλη απασχολούνται σήμερα σε διαφορετικού τύπου βιβλιοθήκες και τον ακαδημαϊκό χώρο σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.

Η εκπαιδευτική αυτή δράση δίνει έμφαση όχι στη θεωρία αλλά στην πράξη και στην εφαρμογή ιδεών, πολιτικών και νέων συστημάτων γενικά. Η εικόνα της βιβλιοθήκης που παρουσιάζεται είναι η πραγματική και όχι ωραιοποιημένη. Αποκομίζεται και η ατμόσφαιρα που περιβάλλει τον χώρο και δύσκολα μεταφέρεται με τα λόγια. Ενθαρρύνει την κουβέντα και τις συγκρίσεις. Συνοδεύεται και από τις δυσκολίες και τους προβληματισμούς που δημιουργούν. Ακόμα, δίνεται η ευκαιρία για συνεχή διάλογο μεταξύ της ομάδας σε συνθήκες πιο άνετες και αυθόρμητες από εκείνες που προσφέρονται σε διαλέξεις, εργαστήρια και σεμινάρια. Διευκολύνεται η ανταλλαγή εντυπώσεων και αντιλήψεων, ενημέρωση για πρακτικές που ακολουθούνται και για κοινά προβλήματα. Αποτέλεσμα ήταν η σύσφιξη των μελών της ομάδας και δημιουργία ενεργού διαβιβλιοθηκονομικού δικτύου με δυνατότητα μελλοντικής διάδρασης.

Υποχρέωση των μελών της ελληνικής ομάδας είναι η σύνταξη έκθεσης του συνόλου της περιήγησης, για λόγους ουσίας και βάθους ανάλυσης, όμως, συμφωνήθηκε η εκτενής παρουσίαση μιας βιβλιοθήκης της επιλογής του κάθε μέλους. Επέλεξα την Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη μιας και εργάζομαι στην αντίστοιχη της Βουλής των Ελλήνων και με ενδιέφερε να μάθω από κοντά πώς λειτουργεί, ώστε να κάνω συγκρίσεις. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη της Βουλής τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει ένα παράρτημα στην οδό Λένορμαν 218, που καλύπτει ένα οικοδομικό τετράγωνο, και σκοπεύει να αναπτύξει μια σειρά νέων δραστηριοτήτων. Το κτήριο της Λένορμαν ήταν Δημόσιο καπνεργοστάσιο και η μετατροπή του θέτει πολλές προκλήσεις.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τις κυρίες Gerlinde Buck για την πρωτοβουλία οργάνωσης του Study Tour και Ute Πετκάκη για την πρόθυμη υποστήριξή της σε όλη τη διάρκεια της επιτυχημένης περιοδείας.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ BUNDESTAG

Όπως είναι φυσικό οι βιβλιοθήκες κάθε χώρας συνδέονται με την αντίστοιχη ιστορία της χώρας. Η επανένωση της Δυτικής και Ανατολικής Γερμανίας είχε μεγάλες συνέπειες σε όλα τα επίπεδα και φυσικά και στον τομέα των βιβλιοθηκών και της σχετικής στρατηγικής χάραξης πολιτικών που συνδέονται και με την οικονομία. Έτσι και η Βιβλιοθήκη της Γερμανικής Bundestag ιδρύθηκε το 1949 στη Βόννη. Το νέο της κτήριο ολοκληρώθηκε την Άνοιξη του 2004, στο κτήριο Marie-Elisabeth Lüders,¹ και μεταφέρθηκε από τη Βόννη στο Βερολίνο το 2006.

Τη Βιβλιοθήκη του Bundestag επισκεφθήκαμε το απόγευμα της Δευτέρας 14.09.2009, σύμφωνα με το πρόγραμμα. Μας υποδέχθηκε και μας ξενάγησαν οι κυρίες Ursula Freyschmidt και Gisela Gruhn-Accaino και ένας συνεργάτης αρχιτέκτονας της Βιβλιοθήκης.

Η Διεύθυνση Βιβλιοθήκης και Τεκμηρίωσης περιλαμβάνει τέσσερα τμήματα: 1) Βιβλιοθήκη, 2) Κοινοβουλευτικά Αρχεία, 3) Ευρετηρίαση Πρακτικών (τρέχουσα και αναδρομική, καθώς και των πρακτικών των Επιτροπών, και όλου του κοινοβουλευτικού έργου, και θεματικά), και 4) Τεκμηρίωση του Τύπου, για αυτό και η Βιβλιοθήκη δεν διαθέτει καθόλου εφημερίδες. Η δομή αυτή θεωρείται ότι συγκεντρώνει όλες τις υπηρεσίες πληροφοριών για τους βουλευτές και την κοινοβουλευτική διοίκηση.

ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ

Το κτήριο της Βιβλιοθήκης σχεδιασμένο από τον Γερμανό αρχιτέκτονα Stefan Braunfels, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, εκκρεμεί η τελική του είσοδος. Βρίσκεται απέναντι από το Κοινοβούλιο με το οποίο ενώνεται με γέφυρες πάνω από τον ποταμό Spree. Χτισμένο σε σχήμα ροτόντας, με κύριο υλικό το γυαλί ώστε να επωφελείται και να εκμεταλλεύεται όσο το δυνατόν περισσότερο την ηλιοφάνεια. Το κυκλικό αναγνωστήριο κοσμείται με ένα έργο τέχνης του Φλωρεντιανού καλλιτέχνη Mauricio Nannucci που είναι γνωστός για την προτίμησή του στο νέον (αν και έχει χρησιμοποιήσει και βίντεο, ταινίες, μαγνητόφωνα, φωτογραφίες και υπολογιστές) στα οποία «οπτικοποιεί» και «ακουστικοποιεί» κυρίως λέξεις και κείμενα. Τοποθετήθηκε τα χρόνια 1998-2003 και ονομάζεται «Μπλε Κύκλος» («Blauer Ring»). Κυκλικά κεφαλαία γράμματα από μπλε νέον παρμένα από ένα κείμενο της Hanna Arendt, τα οποία αναφέρονται στην προβληματική σχέση μεταξύ των δημοκρατικών αρχών για τη Δημοκρατία και την Ισότητα. Οι προτάσεις καλούν τους επισκέπτες να σκεφτούν για τις αρχές και για την εφαρμογή τους στην καθημερινότητα.

Στην είσοδο της Βιβλιοθήκης υπάρχουν προθήκες στις οποίες παρουσιάζονται οι νέοι τίτλοι και βιβλία μιας θεματικής ενότητας.

Κυκλικά τοποθετημένα και τα περισσότερα τραπέζια του αναγνωστηρίου και τα ράφια που φιλοξενούν την πληροφοριακή συλλογή των 20.000 τόμων που δεν δανείζονται και 1.400 τίτλους περιοδικών, ακολουθούν τις γραμμές της ροτόντας. Το αναγνωστήριο προσφέρει πρόσβαση στο Intranet και στο Internet για αυτό και οι θέσεις των αναγνωστών είναι εξοπλισμένες με την ανάλογη ηλεκτρολογική υποδομή. Υπήρχαν τέσσερα PCs για αναζητήσεις και δεν προσφέρει Wireless Lan.

Το αναγνωστήριο στην ροτόντα έχει πέντε επίπεδα με θέσεις εργασίας σε όλα τα επίπεδα. Οι θέσεις αυτές είναι κάπως στριμωγμένες και δεν προσφέρουν μεγάλη άνεση στους εργαζόμενους. Πρόβλημα έχουν και οι εργαζόμενοι στους υπόγειους χώρους της Βιβλιοθήκης που δεν έχουν καθόλου φως και για αυτό δικαιούνται διάλειμμα 90' ημερησίως αντί 60'. Οι υπόγειοι χώροι είναι τόσο αχανείς (τα κλειστά βιβλιοστάσια έχουν πρόβλεψη για τα επόμενα

---

¹ Η Marie-Elisabeth Lüders (25.06.1878-23.03.1966) υπήρξε μέλος του Εθνικού Κοινοβουλίου της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης και του Reichstag τα χρόνια 1919-1923 (German Democratic Party). Από το 1953 έως το 1961 ήταν πρόεδρος της Bundestag και μέλος του κόμματος FDP (Free Democratic Party). Υποστήριξε την ειρήνη και εργάστηκε για την εδραίωση της γυναικείας νομικής υπόστασης.

20 χρόνια) που κινούνται με πατίνια και ποδήλατα και στο πάτωμα υπάρχει σήμανση που δείχνει την διαδρομή εισόδου και εξόδου. Νομίζω ότι το ίδιο συνέβαινε και σε άλλες βιβλιοθήκες που επισκεφθήκαμε και είχαν σχεδιασθεί από αρχιτέκτονες μεγάλου βεληνεκούς: να δίνεται σημασία στη σχεδιαστική πρωτοτυπία, την αξιοποίηση ενέργειας και στο ιδιαίτερο ύψος αλλά να μην υπάρχει πρόβλεψη για τους εργαζόμενους και τις ανάγκες τους. Όπως υπήρχε δυσκολία για την τοποθέτηση φωτιστικών μηχανημάτων εξαιτίας του στρογγυλού σχήματος.

Ξεναγηθήκαμε στον υπερεξοπλισμένο χώρο του βιβλιοδετείου (απασχολεί δύο βιβλιοδέτες και δίνει και σε εξωτερικούς βιβλιοδέτες) όπου κόβονται και κολλούνται τα επισήματα στις ράχες των καταλογογραφημένων βιβλίων και βιβλιοδετούνται ομοιόμορφα όλα τα βιβλία με ομοιόχρωμα εξώφυλλα ανάλογα με το θέμα τους ώστε να είναι ορατά και στα ράφια, να προστατεύονται και να επανατοποθετούνται με ευκολία.

Γενικά οι αρχιτεκτονικές αρχές που ακολουθήθηκαν όριζαν ευκολία στη χρήση και την πρόσβαση, οικονομία στη λειτουργία της, ευέλικτους χώρους οι οποίοι θα μπορούν να προσαρμοστούν και να εξυπηρετήσουν νέες ανάγκες.

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η Βιβλιοθήκη προσφέρει υπηρεσίες στους βουλευτές, τεκμηριώνει άρθρα ειδικών περιοδικών ποικίλων θεμάτων (υπολογίζονται 40.000 άρθρα τον χρόνο), απαντά σε ερωτήματα σε όλα τα θέματα, προτείνει λίστες ανάγνωσης, εκπαιδεύει τους βουλευτές σε σύνθετες αναζητήσεις στο διαδίκτυο.

Οι υπηρεσίες Intranet περιλαμβάνουν δικτυακές αναζητήσεις, παραγγελίες υλικού δικτυακά οι οποίες παραδίδονται μέσα στα επόμενα 30', πληροφορίες για τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης, πρόσβαση στον ηλεκτρονικό της κατάλογο, πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων και σε ηλεκτρονικά περιοδικά, διασυνδέσεις σε ορισμένες περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος στο Internet.

Είναι σε δίκτυο διανεισμού με βιβλιοθήκες της χώρας.

Απαντά και σε τηλεφωνικά ερωτήματα.

Κάθε Τετάρτη 9.00 πμ με 10.00 πμ οργανώνει ξεναγήσεις στο αναγνωστήριο και την ίδια μέρα 10.00 πμ με 11.00 πμ ενημερώνει για την πρόσβαση στον ηλεκτρονικό κατάλογο και την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Ειδικές ομαδικές ξεναγήσεις είναι δυνατόν να οργανωθούν μετά από συνεννόηση.

ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Οι συλλογές της Κοινοβουλευτικής Βιβλιοθήκης περιλαμβάνουν περίπου 1.300.000 τόμους, που την κάνουν μια από τις πλουσιότερες κοινοβουλευτικές βιβλιοθήκες της Ευρώπης.

Συγκεντρώνει και τεκμηριώνει: κοινοβουλευτικά, πολιτική, νομική, δημόσια διοίκηση, οικονομικά, κοινωνικές επιστήμες και ιστορία. Είναι συνδρομητρία σε 8.000 τίτλους περιοδικών. Συγκεντρώνει τεκμήρια νομοθετικού περιεχομένου, διεθνών οργανισμών, κυβερνητικές εκδόσεις, και γεωγραφικούς χάρτες, καθώς και «γκρίζα λογοτεχνία», όπως για παράδειγμα φυλλάδια πολιτικών κομμάτων, οργανισμών και ιδρυμάτων.

Η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη περιέχει ηλεκτρονικά περιοδικά και βιβλία σε πλήρες κείμενο, προσφέρει πρόσβαση σε δικτυακές και πληροφοριακές βάσεις, και διαθέτει συλλογή CD-ROMs. Ερευνά, προσθέτει και προτείνει διασυνδέσεις (internet links). Η αναλογία των ηλεκτρονικών υλικών της Βιβλιοθήκης αυξάνεται συστηματικά.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η Βιβλιοθήκη εκδίδει μηνιαίους καταλόγους των νέων βιβλίων και επισημαίνει άρθρα περιοδικών, καταρτίζει βιβλιογραφίες, παρουσιάζει περιλήψεις νέων βιβλίων και οδηγούς αναγνώσεων σε θέματα τρέχοντος πολιτικού ενδιαφέροντος.

ΚΟΙΝΟ

Κύριοι χρήστες είναι οι βουλευτές, οι κοινοβουλευτικές ομάδες, και η διοίκηση. Εξυπηρέτηση προσφέρεται και στους πρώην βουλευτές, στους Γερμανούς ευρωβουλευτές, ανώτατες

ομοσπονδιακές και κρατικές αρχές, διαπιστευμένους δημοσιογράφους και ακαδημαϊκούς μετά από συνεννόηση και για μια περιορισμένη χρονική περίοδο.

Η Βιβλιοθήκη του Γερμανικού Κοινοβουλίου συνδύαζε τη φρεσκάδα μιας νέας βιβλιοθήκης ηλικίας έξι ετών με πλούσιες συλλογές και παράδοση 60 ετών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά μπορείτε να μπειτε στη διεύθυνση

http://www.bundestag.de/htdocs_e/info/library/index.html

ή να επικοινωνήσετε στο

e-mail: information.id1@bundestag.de